



## РЕШЕНИЕ

№ Ц - 30  
От 29.11.2017 г.

### КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

на закрито заседание, проведено на 29.11.2017 г., след като разгледа доклад с вх. № Е-Дк-815 от 24.11.2017 г. относно определяне на преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW, считано от 01.07.2013 г., както и дадените указания по тълкуването и прилагането на закона с Решение № 15664 от 22.12.2014 г. на Върховния административен съд по адм. дело № 10218 от 2013 г., оставено в сила с Решение № 4798 от 28.04.2015 г. на Върховния административен съд, Петчленен състав, по адм. дело № 2624 от 2015 г., установи следното:

На основание чл. 32, ал. 1, ал. 2 и ал. 4 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ, редакция ДВ, бр. 15 от 15.02.2013 г.) и чл. 19, чл. 20, чл. 21 и чл. 24 от Наредба № 1 от 18 март 2013 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ, отм. ДВ, бр. 25 от 24.03.2017 г.) с Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. Държавната комисия за енергийно и водно регулиране с ново наименование Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията), считано от 01.07.2013 г., е определила преференциални цени за изкупуване на електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници и от водноелектрически централи с инсталирана мощност до 10 MW, без ДДС и е актуализирала преференциалната цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от биомаса, без ДДС.

„Вентус България“ ЕООД и „Лонг Ем“ ООД са обжалвали посоченото решение в частта му по раздел I, т. 11, с което е определена, считано от 01.07.2013 г., преференциална цена за изкупуване на електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW -122.50 лв./MWh, без ДДС.

Във връзка с подадената жалба е образувано адм. дело № 10218 от 2013 г., по което е постановено Решение № 15664 от 22.12.2014 г. на Върховния административен съд (ВАС), Четвърто отделение за отмяна на Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на КЕВР, в частта му по раздел I, т. 11 като незаконосъобразно. Със същото решение ВАС е върнал преписката на КЕВР за ново разглеждане при съобразяване с дадените в решението указания по тълкуването и прилагането на закона.

Решението на ВАС, Четвърто отделение е оставено в сила с Решение № 4798 от 28.04.2015 г. на ВАС, Петчленен състав - I колегия по адм. дело № 2624 от 2015 г.

В мотивите на своето решение ВАС, Четвърто отделение е установил, че оспореното Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на КЕВР, в частта му по раздел I, т. 11 е издадено от компетентен орган, в съответствие с правомощията на КЕВР по чл. 32, ал. 1, ал. 2 и ал. 4 от ЗЕВИ и в предвидената от закона форма. ВАС, Четвърто отделение е приел, че Комисията е изпълнила регламентираната в специалната нормативна уредба процедура, както и общите административнопроизводствени правила на Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Според съда решението на КЕВР в обжалваната му част е незаконосъобразно, поради несъответствие с материалноправните разпоредби, а именно чл. 32, ал. 2 от ЗЕВИ и чл. 21, ал. 1 от НРЦЕЕ, отм., в приложимата редакция ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г., както и на разпоредбите на чл. 31 от Закона за енергетиката (ЗЕ).

ВАС е приел, че определените с Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на КЕВР, раздел I, т. 11 преференциални цени по същество се основават на необективни критерии, непрозрачни ценообразуващи елементи и неточни и неправилни финансови показатели.

Според съда изчисленията на Комисията се основават на недействителни амортизационни разходи на енергийните съоръжения и не съдържат достоверна прогноза за предвижданата инфлация и коректно определяне на структурата на капитала, като по този начин не отразяват действителните инвестиционни и експлоатационни разходи на производителите.

На следващо място съдът посочва, че в противоречие с чл. 21, ал. 2 от НРЦЕЕ, отм., редакция ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г., при определянето на цените не е взето предвид влиянието на специфичните обстоятелства и пазарни особености на българския пазар.

ВАС е изложил също така, че не е отчетено влиянието на законоустановения срок за задължителното изкупуване на електрическата енергия, произведена от вятърна енергия по преференциална цена - 12 години, който се явява недостатъчен за получаване на нормална възвръщаемост на инвестицията.

Според съда, така определената от КЕВР преференциална цена е формирана в нарушение на нормативните изисквания и на изискванията за създаване условия за стимулиране и развитие на технологиите за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, както и за насърчаване и разширяване на производството на електрическа енергия от такива източници, като по този начин не са осъществени и целите, предвидени в чл. 2 от ЗЕВИ. В тази връзка, ВАС е обосновал извод, че Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на КЕВР, в раздел I, т. 11 следва да бъде отменено, а делото да бъде изпратено на КЕВР като административна преписка за ново произнасяне, при съобразяване на изложените мотиви в съдебното решение по тълкуването и прилагането на закона относно преференциалните цени за изкупуване на електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW.

Горните изводи съдът е приел, че съответстват на изложеното в приетата по делото съдебно-икономическа експертиза (СИЕ). Вещото лице е констатирало липсата на конкретни данни за определяне от страна на КЕВР на приетите размери на инвестиционните и експлоатационни разходи при определяне на преференциалните цени по обжалваните части от процесното решение, поради което не може да бъде определено дали включените разходи при определяне на преференциалните цени отразяват действително необходимите и достатъчни разходи за изграждане на инвестицията и за нейната последваща експлоатация. Вещото лице е установило също така неточно прилагане на приетия от Комисията индекс на инфлация от 2% при ежегодно актуализиране на експлоатационните разходи. Освен това е констатирано, че цената на привлечения капитал е икономически обоснована чрез източника - статистика на Българска народна банка (БНБ), без да са аргументирани пазарната рискова премия за кой пазар е взета предвид, отчетен ли е специфичния риск за Р България, бета на активите за какъв вид дейност се отнася. Вещото лице е констатирало, че поради липсата на информация за изходните данни, въз основа на които са определени стойностите на разходите в решението на КЕВР, не може да се приеме, че включените разходи при определяне на разглежданите цени са в икономически обосновани видове и размери, в смисъл на присъщо необходими и достатъчни за извършване дейността на дружествата, произвеждащи електрическа енергия от вятърни електроцентрали. Установено е също така, че не са включени невъзстановяеми разходи, свързани с прехода към конкурентен енергиен

пазар, както и разходи, произтичащи от изпълнение на задължения към обществото, свързани със сигурността на снабдяването, които да възникват от дейността на дружеството. Вещото лице е установило също така, че от страна на КЕВР в процесното решение не е дадена никаква обосновка за признатия полезен живот на активите за видовете възобновяеми източници и различни технологии, както и че експлоатационните разходи от 1,2 евроцента /kWh не са обосновани - какви видове разходи и с какви стойности формират този размер, както и на каква сравнителна база е приета стойността в решението на КЕВР, доколкото не са налични подробни отчетни данни за централи с този капацитет, с които да бъдат сравнени.

Вещото лице е установило, че приетата от КЕВР целева норма на възвръщаемост на капитала от 7%, не е икономически обоснована, не е средно-претеглена на база параметрите, посочени в решението на КЕВР и така формулирана не отразява записаните в решението изходни данни и подход на изчисление. Според съда анализът на вещото лице показва, че при приложение на приетите от Комисията съотношение на собствения и привлечения капитал при описаните изходни параметри се получава норма на възвръщаемост не по-ниска от 7,6%. В тази връзка, вещото лице е изложило, че определената от КЕВР преференциална цена не осигурява икономически обоснована норма на възвръщаемост на капитала. В допълнение ВАС посочва, че по отношение нормата на възвръщаемост на капитала, вещото лице е констатирало, че определена - в размер на 7%, не отразява записаните в решението на КЕВР изходни данни и подход на изчисление.

ВАС посочва, че е нарушен принципът на прозрачност при механизма за изчисление на преференциалните цени в Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г., в частта му по раздел I, т. 11, тъй като от страна на Комисията не са дадени всички ценообразуващи елементи, които формират нормата на възвръщаемост, за да може да се прецени как същата е била изчислена.

Също така в мотивите на съдебното решение е посочено, че формирани по този начин цените не отразяват действителните инвестиционни и експлоатационни разходи на дружествата, поради което следва, че определената в раздел I, т. 11 от оспореното решение преференциална цена е формирана при нарушение на нормативните изисквания и на изискванията за създаване условия за стимулиране и развитие на технологиите за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници, както и за насърчаване и разширяване на производството на електрическа енергия от такива източници. По този начин не са осъществени и целите, предвидени в чл. 2 от ЗЕВИ.

В заключение ВАС е обобщил, че определените от КЕВР с Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на КЕВР, в частта му по раздел I, т. 11 преференциални цени за електрическата енергия, произведена от вятърни електрически централи, с инсталирана мощност над 1 MW са формирани в нарушение на изискванията на чл. 32, ал. 2 от ЗЕВИ и чл. 21 от НРЦЕЕ, отм. в приложимата редакция, както и на разпоредбите на чл. 31 от ЗЕ. Приетите с решението преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от вятърни централи за периода след 01.07.2013 г. по същество се основава на необективни критерии, непрозрачни ценообразуващи елементи и неточни и неправилни финансови показатели.

Съгласно чл. 173, ал. 1 от АПК, след като обяви нищожността или отмени административния акт, съдът решава делото по същество, когато въпросът не е предоставен на преценката на административния орган. Извън тези случаи, както и когато актът е нищожен поради некомпетентност или естеството му не позволява решаването на въпроса по същество, съдът отменя административния акт и изпраща преписката на съответния компетентен административен орган за решаване на въпроса по същество със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона (чл. 173, ал. 2 от АПК).

С оглед изложеното, предвид отменителното съдебно решение и разпоредбите на АПК, КЕВР следва да се произнесе с ново решение вместо отмененото, като спазва указанията на съда по тълкуването и прилагането на закона - материалноправните норми, действащи към момента на постановяване на Решение № Ц-19 от 28.06.2013 г. на КЕВР, в частта му по раздел I, т. 11, което налага технико-икономически анализ на фактите и обстоятелствата, релевантни към момента на приемане на посоченото решение на КЕВР.

**Предвид горното и след анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:**

Съгласно чл. 32, ал. 1, т. 1 от ЗЕВИ, в редакция обн. ДВ, бр. 15 от 15.02.2013 г., ежегодно в срок до 30 юни КЕВР определя преференциални цени за изкупуване на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, с изключение на енергията, произведена от водноелектрически централи с инсталирана мощност над 10 MW. Според чл. 32, ал. 2 от ЗЕВИ, в редакция обн. ДВ, бр. 15 от 15.02.2013 г., преференциалните цени се определят като се отчитат видът на възобновяемия източник, видовете технологии, инсталираната мощност на обекта, мястото и начинът на монтиране на съоръженията, както и: инвестиционните разходи; нормата на възвръщаемост; структурата на капитала и на инвестицията; производителността на инсталацията според вида технология и използваните ресурси; разходите, свързани с по-висока степен на опазване на околната среда; разходите за суровини за производство на енергия; разходите за горива за транспорта; разходите за труд и работна заплата; другите експлоатационни разходи. Аналогична е и разпоредбата на чл. 21, ал. 1 от НРЦЕЕ, отм. редакция ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г., в която са изброени ценообразуващите елементи на преференциалните цени. Стойността на тези елементи се определя от КЕВР на основата на официални източници и на международния опит и при коригиране в съответствие със специфичните за Република България обстоятелства (чл. 21, ал. 2 от НРЦЕЕ, отм. редакция ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г.). Според чл. 21, ал. 3 от НРЦЕЕ, отм. редакция ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г. при определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, в размера на експлоатационните разходи се включва прогнозен процент инфлация за целия период на задължително изкупуване на електрическата енергия, определен съгласно официални източници. Предвид чл. 19, ал. 1 и ал. 2 от НРЦЕЕ, отм. редакция ДВ, бр. 33 от 05.04.2013 г., определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници, се извършва по видове възобновяеми източници, като се отчитат характеристиките на съответните технологии - видът на възобновяемия източник; наличният ресурс на първичния енергиен източник; видът на технологията; големината на инсталираната мощност на обекта; мястото и начинът на монтиране на съоръженията.

В горния смисъл определяните преференциални цени по чл. 32 от ЗЕВИ не отразяват индивидуалните разходи на конкретен производител, а следва да бъдат определяни като цени, приложими за група производители на електрическа енергия от съответния вид възобновяем източник чрез съответната технология. Така по своята същност, определяните преференциални цени, съответно техните ценообразуващи елементи, са част от предварително известните регулаторни условия, въз основа на които инвеститорите преценяват своите бъдещи инвестиционни решения, като поемат както негативите на инвестиционния риск, така и позитивите на инвестиционната среда - задължителното изкупуване на електрическата енергия за дълъг период от време. В тази връзка, тъй като преференциалните цени имат постоянна стойност за целия законовоопределен срок на задължително изкупуване на електрическата енергия, то те се явяват средна цена за този период. Следователно и съответстващите на преференциалната цена ценови елементи -

инвестиционни разходи, експлоатационни разходи, финансови разходи, представляват референтни средни стойности за целия период на изкупуване на енергията. В този смисъл е възможно в конкретен момент, произволно избран ценови елемент да не съвпада с актуалната стойност на същия, съгласно публикуваните стойности от официалните източници на информация към съответния момент, което не обосновава неправилност и/или неточност на този ценови елемент, тъй като за неговото изчисляване са използвани осреднени стойности за целия нормативно определен срок за изкупуване на енергията.

Предвид горното, преференциалните цени за производство на електрическа енергия от вятърна енергия не отчитат конкретни стойности на индивидуален инвестиционен проект, а осреднени такива, взети от официални източници и отразяващи международния опит, както и придобития и изграден опит в страната. В тази връзка цените следва да се изчисляват въз основа на настоящата стойност на финансовите потоци, получени чрез осреднени необходими приходи при съответните ценообразуващи елементи. Цените са анюитетни за периода на задължително изкупуване на електрическата енергия.

Поради изложеното, ценообразуващите елементи, които следва да бъдат отчетени при определяне на цените на електрическата енергия, произведена от вятърни електрически централи (ВтЕЦ) с инсталирана мощност над 1 MW, са:

### **1. Инвестиционни разходи:**

Размерът на инвестиционните разходи за всички видове възобновяеми източници отразява всички инвестиционни разходи за машини, оборудване и съоръжения, трансформатори, специфични инвестиционни разходи, в зависимост от технологията, включващи електрически, топлинни и хидравлични инсталации, стоманени конструкции, разходи за развитие на проекта, включително идейни и технически проекти, административни разходи и такси, разходи за присъединяване на енергийния обект, както и други непланирани инвестиционни разходи.

При определяне на стойността на инвестиционните разходи са взети предвид инвестиционните разходи за 2012 г. за изграждане на нови ВтЕЦ в страните членки на Европейския съюз.

С оглед горното, инвестиционни разходи на kW за ВтЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW са в размер на 1 956 лв.

### **2. Експлоатационни разходи:**

Допустимите експлоатационни разходи са свързани с експлоатацията и поддръжката на съоръженията, съобразно съответните технически стандарти. Те се формират основно от разходи за ремонт и поддръжка, застраховки, административни разходи и др., които са осреднени за периода на изчислените анюитетни цени.

Предвид горното, експлоатационните разходи (в т.ч. разходи за опазване на околна среда, за работни заплати, материали и др. експлоатационни разходи свързани с производствения процес) за ВтЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW са в размер на 23.65 лв./MWh.

### **3. Разходи за амортизации:**

Разходите за амортизации са изчислени след прилагане на линеен метод и в зависимост от осреднен полезен живот на активите и средната стойност на инвестицията. Съоръженията, машините и оборудването, които се влагат в изграждането на ВтЕЦ имат различен технико – икономически живот. В тази връзка разходите за амортизация са осреднени и са изчислени на база полезния живот на основното оборудване при отчитане на инвестиционните разходи за изграждане на нова централа. Възприет е среден 15 годишен амортизационен срок на активите, съответстващ на възприетия полезен живот на активите. **В необходимите**

**приходи, разходите за амортизационни отчисления са включени в пълен размер за 15 годишният полезен живот на активите.**

Предвид горното, разходите за амортизации, изчислени чрез прилагане на линеен метод, за ВтЕЦ с инсталирана мощност над 1 MW са в размер на 3 520 хил. лв./г.

#### **4. Инфлация:**

При образуване на цените на електрическата енергия за ВтЕЦ за целия период на задължително изкупуване е извършена корекция на експлоатационните разходи, необходими за производство на електрическа енергия от вятърна енергия, чрез приложена прогнозна инфлация от 2%. С оглед преценка на икономическата обосновааност на размера на инфлацията са взети предвид данни, както следва: а) отчетен хармонизиран индекс на потребителските цени за периода януари-декември 2011 г. 2,5 % (източник Национален статистически институт - НСИ); б) отчетена средногодишна инфлация в Евростат за периода януари-декември 2011 г. спрямо същия период на предходната година 2,7 % (източник Евростат); в) отчетена инфлация от началото на годината (май 2012 г. спрямо декември 2011 г.) 1,6 % (източник НСИ); г) прогнозна средна хармонизирана инфлация за 2012-2013 г. между 2,1 и 2,4 % съгласно актуализираната за периода 2012-2020 г. Националната програма за реформи на Република България (2011-2015 г.) на Министерство на финансите – МФ (източник МФ - <http://www.minfin.bg/bg/page/573>); д) прогнозна инфлация между 2,1 % и 2,7 % през 2012 г. и между 0,9 % и 2,3 % през 2013 г., по данни от прогноза на експерти на Европейската централна банка за макроикономическото развитие в еврозоната - <http://www.ecb.int/pub/pdf/other/ecbstaffprojections201203bg.pdf>. В допълнение, в съответствие с одобрената от Народното събрание Конвергентна програма на Република България, средногодишната инфлация се очаква да се понижи до 2.1% през 2012 г., поради значителното забавяне в темповете на инфлация, отчетени в края на 2011 г. и първите месеци на 2012 г.

Предвид горното и с оглед постигане на оперативната ефективност на работата на ВтЕЦ, прогнозна инфлация в размер от 2 % е обоснована, както от макроикономическите прогнози, така и от отчетните данни.

#### **5. Норма на възвръщаемост на капитала и структура на капитала:**

Нормата на възвръщаемост е определена в съответствие с макроикономическата среда и специфичните условия на регулиране на дружествата в размер на 7%. Конкретната стойност, действаща за нормативно определен период от време и постоянна се явява среднопретеглена за целия период на задължителното изкупуване на електрическата енергия. Следователно и съставляващите я ценови параметри като финансовите разходи, отразени в нивото на нормата на възвръщаемост представляват референтни средни стойности за целия период на изкупуване на енергията, а не са определени като относими към 2013 г.

В тази връзка следва да се отбележи, че същите параметри на нормата на възвръщаемост се прилагат като ценообразуващ елемент при определянето на преференциалните цени на електрическата енергия, произвеждана от всички останали видове възобновяеми източници и технологии, което гарантира принципа по чл. 23, ал. 1, т. 5 от ЗЕ, изискващ осигуряване на равнопоставеност между отделните категории енергийни предприятия. В допълнение, среднопретеглена норма на възвръщаемост в размер на 7% е в съответствие с макроикономическата среда, специфичните условия на регулиране на производителите на електрическа енергия от възобновяеми източници, както и такава норма осигурява финансов ресурс за покриване на допълнителни невключени разходи, произтичащи от закона задължения.

**6. Полезен живот на активите – 15 години.** Същите са съобразени с възприетия технически и експлоатационен период на активите за производство на електрическа енергия от вятърна енергия.

**7. Средногодишна продължителност на работа на централите:**

При определяне на годишната производителност на работа на централите са използвани данни от Българската академия на науките (БАН), както и отчетените средно-ефективни стойността за работа на централите в региона.

Средногодишната продължителност на работа на ВтЕЦ, с инсталирана мощност над 1 MW е 2 500 часа или годишна ангажираност – 28.5 %, което се равнява на 2 325 kWh/kW нетно специфично производство.

Въз основа на горното, Комисията приема за вятърни електрически централи, с инсталирана мощност над 1 MW:

№	Показатели	Мярка	Общо
1	НЕТНА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ	MWh	<b>753 300</b>
2	ОБЩО РАЗХОДИ	хил.лв.	<b>70 622</b>
	за експлоатационни	хил.лв.	<b>17 815</b>
	за амортизации	хил.лв.	<b>52 807</b>
3	ВЪЗВРЪЩАЕМОСТ	хил.лв.	<b>25 292</b>
4	НЕОБХОДИМИ ГОДИШНИ ПРИХОДИ	хил.лв.	<b>85 353</b>
5	NPV НА КОЛИЧЕСТВАТА	7,00%	<b>533 504</b>
	NPV НА експлоатационните		<b>11 474</b>
	NPV НА амортизацияте		<b>34 309</b>
	NPV НА възвръщаемостта		<b>19 573</b>
6	NPV НА ПРИХОДИТЕ		<b>65 355</b>
7	<b>ЦЕНА</b>	лв./MWh	<b>122,50</b>

**С оглед горното, преференциалната цена на електрическата енергия, произведена от вятърни електрически централи, с инсталирана мощност над 1 MW е в размер на 122,50 лв./MWh, без ДДС.**

**Предвид гореизложеното и на основание чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници и чл. 173, ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс във връзка с изпълнение на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в Решение № 15664 от 22.12.2014 г. на Върховния административен**

съд по адм. дело № 10218 от 2013 г., оставено в сила с Решение № 4798 от 28.04.2015 г. на  
Върховния административен съд, Петчленен състав, по адм. дело № 2624 от 2015 г.,

**КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ**

**РЕШИ:**

Определя, считано от 01.07.2013 г., преференциална цена, без ДДС, за изкупуване на електрическа енергия, произведена от вятърни електрически централи с инсталирана мощност над 1 MW в размер на 122,50 лв./MWh, при нетно специфично производство в размер на 2 325 kWh/kW.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд-София град в 14 (четирнадесет) дневен срок.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ:**

**ДОЦ. Д-Р ИВАН Н.ИВАНОВ**

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:**

**Р. ТОТКОВА**